

**UCHWAŁA NR XXVIII/186/2016
RADY GMINY KWILCZ**

z dnia 16 grudnia 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie w Gminie Kwilcz na lata 2016 – 2020.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.¹⁾), art. 6 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) Rada Gminy Kwilcz uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kwilcza na lata 2016 – 2020”, stanowiący Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kwilcz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady
Gminy**

Grzegorz Korpik

---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2016 r. poz. 1579

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
W GMINIE KWILCZ
NA LATA 2016-2020**

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1390);
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (t.j. Dz.U. z 2016, poz. 930 z późn. zm.);
4. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Wstęp

Nie ma kraju czy społeczności nie dotkniętej przemocą. Jest obecna w domach, szkołach, w pracy, instytucjach i mediach. Jest problemem zagrażającym życiu, zdrowiu i poczuciu komfortu psychicznego. Przemoc jest zjawiskiem coraz częściej występującym i to w różnych formach. Często jesteśmy świadkami przemocy, jego ofiarami lub obserwatorami zachowań demonstrujących władzę, siłę przewagę, która wywołuje cierpienie innych. Z drugiej strony zaobserwować można czyjąś bezsilność, potrzebę uwagi i szukanie pomocy.

Światowa Organizacja Zdrowia definiuje przemoc jako celowe użycie siły fizycznej zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu lub przeciwko grupie lub społeczności, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie, śmierć, ból psychologiczny, zaburzenia w rozwoju lub deprawacje. Ustawa *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1390) definiuje przemoc w rodzinie jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawo lub dobra osobiste członków rodziny w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc w rodzinie może występować w różnych formach:

- przemoc fizyczna – to działania bezpośrednie z użyciem siły takie jak: popychanie, odpychanie, obezwładnienie, policzkowanie, parzenie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią, kopanie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy itp.,
- przemoc psychiczna – to zachowanie, którego celem jest umniejszenie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzenie w ofierze strachu oraz pozbawienie jej poczucia bezpieczeństwa i kontroli nad własnym życiem, wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, poniżanie, zawstydzanie, krytykowanie, stosowanie gróźb itp.,
- przemoc seksualna – to wymuszanie niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, krytykowanie zachowań seksualnych, zmuszanie do prostytucji, oglądania pornografii lub przyglądaniu się stosunkom seksualnym,
- przemoc ekonomiczna – to całkowite uzależnienie finansowe przez sprawcę poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokojenie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów, zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka.

Pomoc i wsparcie osobom oraz rodzinom z problemem przemocy wymaga wsparcia i współpracy wielu służb oraz specjalistów. W tym celu powołany został w 2011r. Zarządzeniem Wójta Gminy Kwilcz Zespół Interdyscyplinarny, w skład, którego wchodzi przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (GOPS), zespołu kuratorskiej służby Sądu Rejonowego, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przemocy i Narkomanii (GKRPA PiN), oświaty i Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów (PZERI).

I. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie w Gminie Kwilcz

Zjawisko przemocy występujące na terenie naszej gminy jest problemem trudnym do zbadania, ponieważ agresja ze strony osób najbliższych jest wstydliwie ukrywaną tajemnicą oraz obawą przed jeszcze większą agresją.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. Gmina Kwilcz liczyła 6262 mieszkańców. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Międzychodzie wynosiła 167 osób, w tym 110 kobiet z czego 33 pobierało zasiłek dla bezrobotnych.

W 2015r. do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 20 „Niebieskich Kart” (NK), w tym 19 założonych przez Policję, 1 przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwilczu. Procedurę „NK” prowadzono z 15 rodzinami. Kontynuacja procedury „NK” prowadzona była w 7 rodzinach. Grupy robocze proponowały różne formy pomocy, m.in. poradnictwo socjalne, psychologiczne, prawne, pomoc członków GKRPAiN oraz dzielnicowego. Procedurę „NK” zakończono w 17 przypadkach, w tym w 3 przypadkach w związku z ustaniem przemocy w rodzinie oraz w 4 przypadkach z brakiem zasadności podejmowania działań. Grupy robocze odbyły 93 spotkania z osobami dotkniętymi przemocą oraz osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwilczu wynika, że w 2015 r. z pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych skorzystały 133 rodziny, ze świadczeń rodzinnych 495 rodzin, z funduszu alimentacyjnego 42 rodziny, z pomocy materialnej o charakterze socjalnym 47 rodzin, z dodatków mieszkaniowych 100 rodzin.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przemocy i Narkomanii w Kwilczu podejmuje działania mające na celu podnoszenie świadomości mieszkańców o szkodliwych skutkach nadużywania alkoholu poprzez prowadzenie warsztatów profilaktycznych w szkołach oraz poprzez spotkania specjalistów w tej dziedzinie z rodzicami. Przeciwdziałanie alkoholizmowi i szerzenie zdrowego trybu życia, to również zajęcia prowadzone w 9 świetlicach wiejskich z dziećmi w wieku szkolnym. Instruktor terapii uzależnień, który pełni dyżur w każdy wtorek w godz. od 18 do 20, w punkcie konsultacyjnym w Kwilczu udzielił 268 porad i konsultacji terapeutycznych motywujących do podjęcia leczenia i uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych osobom nadużywającym alkoholu, uzależnionym od narkotyków i innych środków psychoaktywnych, członkom rodzin osób uzależnionych, osobom doświadczającym przemocy jak i tym, którzy podejrzani są o stosowanie przemocy. Ponadto w punkcie konsultacyjnym dwa razy w miesiącu dyżur pełni specjalista psychoterapii uzależnień, który przeprowadził rozmowę z 20 osobami.

Z uzyskanych informacji wynika, że przemoc występuje wśród dzieci i młodzieży zarówno w Szkole Podstawowej w Luboszu jak i w Zespole Szkół w Kwilczu. Przejawia się ona w agresji elektronicznej (cyberprzemoc) oraz w przemocy słownej, przepychankami podczas przerw, poniżaniem, izolowaniem, wyśmiewaniem.

II. Założenia przeciwdziałania przemocy w rodzinie

1. Założenia systemu:

- podstawowym i najważniejszym zadaniem jest zatrzymanie przemocy oraz zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy,
- integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie,
- bezpieczeństwo ofiary przemocy,
- nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka , nie ma uzasadnienia i usprawiedliwienia stosowania przemocy,
- pomoc udzielana jest w sposób zorganizowany przez instytucje i osoby posiadające wiedzę w tym zakresie,
- podnoszenie poziomu świadomości na temat problemu przemocy,
- uwrażliwienie i reagowanie na występujące zjawisko przemocy,
- uświadomienie skutków przemocy w środowisku szkolnym.

2. Zadania własne Gminy Kwilcz w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* określa zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Należą do nich m.in. tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym:

- opracowanie i realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Kwilcz,
- prowadzenie, poradnictwa o, prawach, przysługujących ofiarom przemocy interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez działania edukacyjne mające na celu wzmocnienie wychowawczych i opiekuńczych kompetencji i umiejętności rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- zapewnienie ofiarom przemocy miejsc w ośrodkach wsparcia,
- powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego, który w Gminie Kwilcz odpowiedzialny będzie za zdiagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie, inicjowanie i propagowanie poprawnych i prawidłowych zachowań w środowisku, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, możliwościach i osobach upoważnionych do udzielania fachowej pomocy w gminie Kwilcz, inicjowanie działań wobec osób podejrzanych lub stosujących przemoc.

3. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w Gminie Kwilcz.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi:

- przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwilczu,
- GKRPA PiN w Kwilczu,
- Zespołu Szkół w Kwilczu,
- Szkoły Podstawowej w Luboszu,
- Komisariatu Policji w Sierakowie,
- kurator zawodowy Sądu Rejonowego w Szamotułach,
- przedstawiciel PZERiI Koło Nr 1 w Kwilczu,

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między Wójtem Gminy Kwilcz, a podmiotami działającymi w zespole.

4. Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
  - Zespół Interdyscyplinarny,
  - punkt konsultacyjny ds. uzależnień,
  - zasoby ludzkie (specjaliści udzielający pomocy w zakresie prawa, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, pomocy psychologicznej, pedagogicznej itp.),
  - zasoby instytucjonalne (organizacje i instytucje podejmujące rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie),
  - instrumenty pomocowe – sieć wsparcia.

III. Zasoby Gminy Kwilcz w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

1. GKRPA PiN w Kwilczu,
2. GOPS w Kwilczu,
3. Zespół Szkół w Kwilczu,
4. Szkoła Podstawowa w Luboszu,
5. Przedszkole „Pod Topolą” w Kwilczu,
6. Przychodnia Lekarska „SIMED” w Kwilczu,
7. Organizacje pozarządowe,
8. Punkt konsultacyjny ds. uzależnień,
9. Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej,
10. Nieodpłatna pomoc psychologiczna,
11. Świetlice środowiskowe (realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
12. Niniejszy program.

IV. Mocne strony Gminy Kwilcz w zakresie przeciwdziałania przemocy

1. Profesjonalnie przygotowana i pogłębiająca wiedzę oraz umiejętności kadra instytucji w zakresie pomocy rodzinie.
2. Posiadana wiedza o występującym problemie oraz dobrze działające służby zajmujące się wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (profilaktyka).
3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kwilcz na lata 2016-2026 z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie i wykluczenia społecznego.

V. Zagrożenia w realizacji zadań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

1. Problemy związane z nadużywaniem alkoholu w rodzinie.
2. Negatywne wzorce zachowań społecznych.

3. Brak umiejętności rozwiązywania konfliktów w rodzinach i w środowisku.
4. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach.
5. Niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego.
6. Brak świadomości i wiedzy o możliwości rozwiązywania swoich problemów za pomocą mediacji rodzinnych.
7. Brak motywacji ekonomicznej dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

VI. Zadania służb powołanych do niesienia pomocy ofiarom przemocy w rodzinie

Obowiązek udzielania pomocy ofiarom przemocy oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie spoczywa na:

- Gminie,
- pomocy społecznej,
- policji,
- prokuraturze,
- służbie zdrowia,
- placówkach oświatowych.

1. Obowiązki gminy

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu – to obowiązek samorządu lokalnego. Do zadań własnych gminy zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi należy udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie. Działania umożliwiające pomoc ofiarom przemocy w rodzinie na terenie gmin to:

- a) Tworzenie i prowadzenie:
  - punktów informacyjno-konsultacyjnych,
  - lokali zastępczych dla ofiar przemocy,
  - ośrodków interwencji kryzysowej,
  - telefonów zaufania,
  - programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- b) Inicjowanie i wspieranie:
  - organizacji pozarządowych wspierających i pomagających ofiarom przemocy.

2. Obowiązki policji

Podstawowe obowiązki policji to:

- a) Ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra.
- b) Inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym, a także współdziałanie w tym zakresie z instytucjami państwowymi, samorządowymi, organizacjami pozarządowymi oraz grupami wsparcia.
- c) Wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie sprawców.

Działania podejmowane przez policję mające na celu ochronę ofiar przemocy domowej, zgodnie z obowiązującym prawem, to:

- interwencja,
- sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia,
- wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”,
- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób jednoznaczny zagrożenie dla życia i zdrowia ofiar jak i również mienia,
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku stwierdzenia lub zgłoszenia popełnienia przestępstwa,
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy oraz przysługującym im prawach.

3. Działanie prokuratury

Osoby poszkodowane w związku z przemocą domową, a także świadkowie takiego zdarzenia mogą złożyć w prokuraturze lub policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wnioski o ściganie przestępstwa.

Prokuratura wraz z policją ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze, mające na celu czy faktycznie zostało popełnione przestępstwo,
- wyjaśnienia okoliczności popełnionego czynu,
- zebrania i zabezpieczenia dowodów popełnionego czynu,
- ujęcia sprawcy,
- zastosowanie dozoru policji lub tymczasowe aresztowanie.

4. Zadania pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej, która ma celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom między innymi z powodu: ubóstwa, uzależnienia od alkoholu lub narkomanii, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przemocy w rodzinie. Wyżej wymienione sytuacje mogą sprzyjać występowaniu przemocy w rodzinie lub z nich wynikać. Zadaniem pracownika socjalnego w sytuacji powzięcia informacji o podejrzeniu wystąpienia przemocy w rodzinie jest:

- przeprowadzenie wywiadu środowiskowego o zdiagnozowanie sytuacji,
- przygotowanie z rodziną lub osobą planu pomocy,
- udzielić pomocy w zależności od konieczności i pilnej potrzeby (pomocy materialnej, prawnej, psychologicznej),
- w sytuacji wystąpienia przemocy – skierować do odpowiednich instytucji zajmujących się przemocą, umieścić w schronisku za zgodą osoby poszkodowanej, powiadomić o zaistniałej sytuacji policję,
- uruchomić procedurę „Niebieskie Karty”.

5. Zadania służby zdrowia

Do głównych zadań służby zdrowia należy ochrona pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do świadczeń objętych świadczeniami zdrowotnymi ponieważ:

- bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia (zewnętrzne),
- zawsze występują uszkodzenia zdrowia psychicznego.

Oprócz konieczności podstawowego zadania jakim jest udzielenie pomocy medycznej w sytuacji wystąpienia przemocy domowej bardzo ważne jest:

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary lub świadkowie próbują to ukryć (wywiad, rozmowa),
- udzielenie informacji o możliwości szukania pomocy, oraz o przysługujących prawach,
- potwierdzenie pisemne stwierdzonych obrażeń (na prośbę i za zgodą poszkodowanego),
- na prośbę poszkodowanego powiadomienie o sytuacji wystąpienia przemocy służb zajmujących się tym zjawiskiem; policji, pomocy społecznej, GKRPAiN,
- w przypadku stwierdzenia w czasie badania lub podejrzenia przestępstwa powiadomienie organów ścigania.

6. Zadania oświaty

Praca pedagogów szkolnych w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego jest bardzo ważnym elementem pracy z rodziną, pozwala na dotarcie do problemu przemocy poprzez obserwację zachowań dzieci i młodzieży. Stały kontakt pedagoga szkolnego z wychowawcami oraz obserwacja zachowań pozwala na szybkie zdiagnozowanie występujących problemów. Ma to również odniesienie do placówek przedszkolnych. Obszarem działania placówek oświatowych i w realizacji przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest:

- obserwacja i wczesna diagnoza,
- realizacja „Niebieskiej Karty”,
- realizacja projektów edukacyjno – profilaktycznych,
- promowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy,
- udział w programach i kampaniach edukacyjno – informacyjnych.

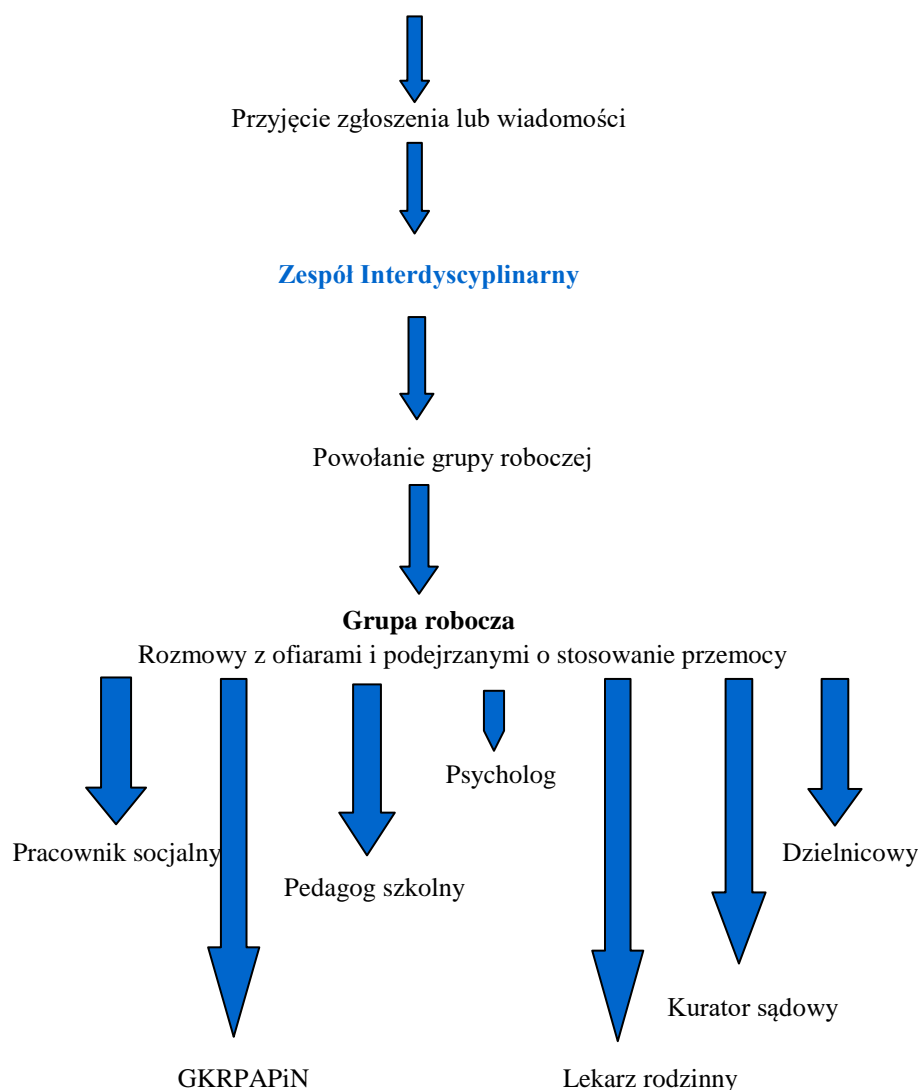
VII. Zadania i harmonogram realizacji programu

Lp.	Działanie	Zadanie	Termin realizacji	Realizator
1.	Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie	Zbieranie i aktualizowanie informacji na temat rozmiarów i form przemocy	2016-2020	GOPS, Policja
		Zebranie danych na temat wiedzy i kwalifikacji pracowników służb zajmujących się przemocą w rodzinie	2016 r.	Gminny Zespół Interdyscyplinarny
		Przygotowanie danych na temat przemocy	Corocznie	GOPS, Policja, oświata, służba zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny
2.	Informowanie i edukowanie mieszkańców	Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej	Na bieżąco	Tablice informacyjne UG, GOPS, strona internetowa
		Przygotowanie materiałów informacyjnych	Corocznie	GKRPAPiN
		Prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw	Na bieżąco	GOPS, oświata, służba zdrowia, GKRPAPiN, Policja, sołectwa organizacje pozarządowe
3.	Zwiększanie dostępności i efektywności działań profilaktycznych	Realizowanie programów edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży i nauczycieli	Corocznie	Oświata GKRPAPiN
4.	Podniesienie kompetencji zawodowych pracowników służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	Szkolenia w zakresie stosowania „Niebieskiej Karty”	2016-2020	Policja, GOPS, oświata, służba zdrowia, GKRPAPiN
		Szkolenie dla członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych	2016-2020	GKRPAPiN, oświata, służba zdrowia, organizacje pozarządowe, GOPS, Policja
5.	Zapewnienie pomocy członkom rodzin, w których występuje przemoc	Zapewnienie pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży – świadkom lub ofiarom przemocy	Na bieżąco	Pedagog szkolny, GOPS

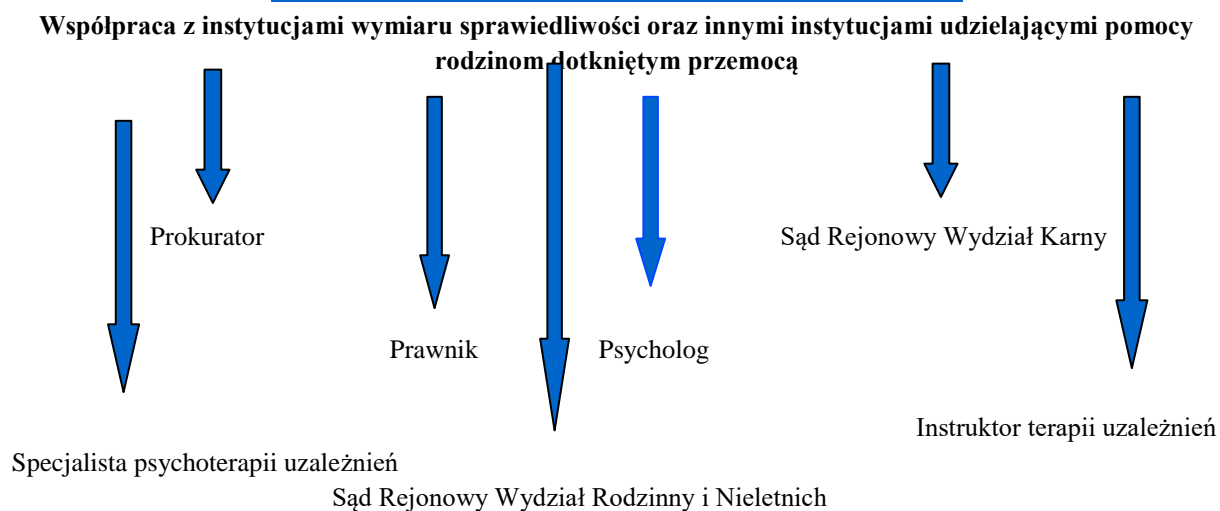
		Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”	Na bieżąco	GOPS, Policja, oświata, służba zdrowia, GKRPA
		Zapewnienie warunków do działania dla Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	2016-2020	Wójt Gminy Kwilcz, GOPS
		Udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej i świadczeń finansowych	Na bieżąco	GOPS
6.	Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy	Powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	Został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Kwilcz nr 15/2011 z dnia 8 lutego 2011 r.	Wójt Gminy Kwilcz

SCHEMAT PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE KWILCZ

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwilczu

KOORDYNACJA DZIAŁAŃ

VIII. Cele Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie w gminie Kwilcz

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem i agresją poprzez:
  - a) wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania, nieagresywne, modelujących właściwe zachowania (placówki oświatowe, CKiE, świetlice środowiskowe),
  - b) prowadzenie zajęć wychowawczych oraz zajęć informacyjno – edukacyjnych w placówkach oświatowo – wychowawczych.
2. Zapewnienie pomocy i bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy.
3. Zwalczanie przemocy w rodzinie.
4. Zapewnienie szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy.
5. Zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne.

Zadania Programu:

1. Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:
  - a) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
  - b) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie (na podstawie posiadanej wiedzy),
  - c) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
  - d) monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje podejrzenie, że występuje w nich przemoc lub rodzina zagrożona jest przemocą,
  - e) prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których występuje przemoc (zgodnie z obowiązującymi procedurami i wzorami dokumentów),
  - f) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc,
  - g) udzielanie i rozpowszechnianie informacji o możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.
2. Realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie:
  - a) kierowanie ofiar przemocy do Punktu Nieodpłatnej Pomocy Prawnej pełniącego dyżury w siedzibie Urzędu Gminy Kwilcz,
  - b) kierowanie ofiar przemocy jak i sprawców przemocy do psychologa, który udziela porad psychologicznych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kwilczu,
  - c) kierowanie ofiar przemocy oraz sprawców przemocy do GKRPA PiN,
  - d) prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”,
  - e) prowadzenie pracy socjalnej z ofiarami przemocy.

3. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
  - a) Szkolenia członków Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie:
    - diagnozowania sytuacji w rodzinie, w której występuje podejrzenie, że stosowana jest przemoc, bądź występuje zjawisko przemocy,
    - prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”,
    - prowadzenia interwencji kryzysowej.
4. Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-edukacyjne:
  - a) rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (plakatów, broszur, ulotek) obrazujących skutki występowania zjawiska przemocy,
  - b) umieszczenie informacji na tablicy GOPS o możliwościach skorzystania z różnych form pomocy (udzielanie wsparcia i pomocy osobom dotkniętym przemocą).
5. Działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym oraz dla osób dotkniętych przemocą: poradnictwo specjalistów w zakresie diagnozy i pomocy terapeutycznej dla osób dotkniętych problemem alkoholowym lub przemocą w rodzinie.

Spodziewane efekty i ocena działań:

- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej,
- spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy,
- zwiększenie możliwości społeczeństwa na problem przemocy,
- zwiększenie kompetencji służb, instytucji działających na obszarze przemocy domowej oraz poprawa współpracy w tym zakresie,
- zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy domowej,
- spadek liczby rodzin, w których przemoc występowała wielokrotnie,
- zrozumienie problemu przemocy przez społeczeństwo i otwartość na działania.

Realizatorzy programu:

- Urząd Gminy w Kwilczu,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwilczu,
- Komisariat Policji w Sierakowie,
- Sąd Rejonowy w Szamotułach,
- Zespół Szkół w Kwilczu,
- Szkoła Podstawowa w Luboszu,
- Przedszkole „Pod Topolą” w Kwilczu,
- Przychodnia Lekarska „SIMED”,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przemocy i Narkomanii w Kwilczu,
- Zespół Interdyscyplinarny w Kwilczu,
- Organizacje pozarządowe,
- Pedagodzy Szkół Ponadgimnazjalnych.

Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać istniejące problemy, oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania przynoszą zakładane zmiany.

Finansowanie

Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy Kwilcz (w tym z budżetu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanego corocznie przez Radę Gminy), dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego, na zasadach określonych m.in. w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.). Art. 6 ust. 2 pkt 1) ustawy *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* stanowi, że do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz jego realizacja.

Podstawę programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie działania na rzecz rodziny powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji (stąd szeroki krąg realizatorów programu). Praca zespołowa ma kluczowe znaczenie w pracy zespołu interdyscyplinarnego. Zapobiega powielaniu działań prowadzonych przez poszczególne służby, pozwala wspólnie przedyskutować problem, wymieniać spostrzeżenia, ustalać najlepszy plan pomocy oraz rozdzielać poszczególne zadania. Żaden pojedynczy specjalista ani instytucja nie jest w stanie zabezpieczyć wszystkich podstawowych potrzeb rodziny uwiękanej w przemoc. Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak i na edukowanie osób stosujących przemoc i korygowanie agresywnych postaw i zachowań (kampania informacyjna). Przemoc w rodzinie, zwana także przemocą domową, jest zjawiskiem złożonym, wieloaspektowym, które rozpatrywane może być w perspektywie prawnej, psychologicznej, moralnej a także społecznej (stąd zadania przypisane wielu podmiotom na mocy przepisów szczególnych). Program zakłada realizację celów w oparciu o diagnozę problemu poprzez działania różnych podmiotów (np. GOPS, policja, prokuratura, szkoła) i jego lokalnych uwarunkowań w drodze budowania współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (wymiana informacji, szkolenia, konferencje). Beneficjentami programu są rodziny doznające przemocy domowej oraz osoby zagrożone przemocą (osoby dorosłe i dzieci, ofiary i sprawcy oraz świadkowie przemocy), społeczność lokalna, organizacje pozarządowe i jednostki organizacyjne odpowiedzialne za przeciwdziałanie przemocy domowej. Realizatorami programu są instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podstawy prawne programu to:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*, definiująca zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy w rodzinie oraz zasady postępowania wobec sprawców przemocy;

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - określa zadania w zakresie zapewnienia ochrony i udzielania pomocy ofiarom, prowadzenia oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, a także w zakresie podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Mając zatem na uwadze zakres obowiązków spoczywających na Gminie podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kwilcz jest uzasadnione.

Wójt Gminy

Stanisław Mannek